

אש משפחתנו / הלינה קרוק

תרגום מאוקראינית: אלכס אוורבוך

הלינה קרוק (1974) היא משוררת, מתרגמת וחוקרת ספרות אוקראינית. פרסמה חמישה ספרי שירה, קובץ פרוזה קצרה וארבעה ספרי ילדים. יצירותיה תורגמו ליותר מעשרים שפות. זכתה בשורת פרסים ארוכה. בשנים 2017-2019 הייתה סגנית הנשיא של מועדון ה־PEN האוקראיני. מתגוררת בלביב. מלמדת ספרות אוקראינית וספרות כללית באוניברסיטה הלאומית על שם איוון פרנקו בלביב.

12

זמן ללא זמן (הומאז')

33 על 48
טכניקה משולבת
דינה ספרשטיין

13

תריסר מאכלים מלחם ומים

מקומות ריקים אלה מסביב לשלחן -
נקראים, בני, דורות משפחתנו

את שיר חג המולד הזה אף אחד משנינו לא יודע לשיר
אל תתחיל

בתפלה הזאת אין מלים -
כל אחד פשוט שותק על שלו

אלהי, אני רוצה להחזיר את הצלע למישהו
אבל לכלם כבר - יש
אלהי,

אם יעדת לי פה הרבה
היה צריף לתת לי עצבים ככבלי ספינה
היה צריף לתת לי עור גס כבד־מפרשים
היה צריף לתת לי לב כבד כעגון

כדי לזרק אותו מעבר לדפן -
שאר גל לא יזיז אותו ממקומו

בָּיִם פְּתוּחַ
בָּיִם פְּתוּחַ כְּפָצֵעַ
בָּיִם מְלוּחַ פְּעוּר כְּפָצֵעֵ־מוֹת

אתה אומר לי:
חתרי בדייה, ילדתי, חתרי בדייה
עד אשר אמציא משוטים

צִיר בְּשָׁמַיִם
סְנוּנִית וְדָיָה
אוֹמֵר לִי: עֵקֶבִי
אַחֲרֵי שְׁתֵּי אֱלֹהִים בְּתַנּוּעָתוֹ,
אַחֲרֵי שְׁתֵּי אֱלֹהִים כְּזוּג
וְהוּן כְּכָר פֶּה רְחוּקוֹת
שְׁאֵינְנִי רוֹאֶה מִי אֵיפֹה
לֹא מִבְּדִילָה אֵיפֹה מִי

התגלית העצובה ביותר היא
שלא יכול להיות שרק טוב
אין טוב בלי רע
אין טוב ורע בלעדיו

ערב חג מולד עצוב

שמתתי את בני מתחת לעץ -
בנה בית, בני, כל עוד אתה קטן
כל עוד לא פשלת בחיים

הנה היא - אש משפחתנו
זה עיפתי מלהוסיף זרדים לתוכה

הנה היא שתיקתנו - סיג לחכמה,
קח כמה שתירצה,
בשבילך כלום לא קבל לי
בשילתי כל מה שידעתי -

*

כְּשֶׁאֲנִי נִרְדָּמָת בְּזֵרוּעוֹתַי עוֹד בְּצַדּוֹ הַשָּׁנִי שֶׁל סִינַי
כְּשֶׁבָתוֹךָ הַחֹלּוֹת הַזְּרוּיִים
שֶׁל מְאוֹת הַשָּׁנִים
אַחֲרֵי בְּנִיָּה
יֹתֵר וְיֹתֵר עֵמֶק שׁוֹקְעִים
בִּינֵיהֶם
וְאַפְלוּ
לֹא בָּאִים כְּכֹר בְּחִלּוּמוֹת לְאִישׁ
תִּגַּן עָלַי
כְּשֶׁאֲתַעֲוֹרֵר בּוֹדְדָה
בְּיָמִים סְדוּקִים בְּחֻצֵּי
בְּמִקוֹם בּוֹ הַכֹּל נִרְאָה פְּרִי הַזֵּיהָ וְכָאֵב
בְּעוֹלָם נֶעְדֵר צְלָלִים
בּוֹ אֶפְלוּ הָאֶרֶץ נְטוּלַת שְׂרָשִׁים
מִתְגַּלְגֶּלֶת כְּעֵשֶׂב בּוֹרַח מֵעֵבֶר לְאַפְקֵי גְבּוּנֵי
אֱלֹהֵי הָאֲבוֹד
גַּן עֵדֶן שֶׁלֹּא מְצַאֲתִי
עִם הַשָּׁנִים מִחֲסִירָה יֹתֵר שָׁנָה בְּלִילוֹת
וְיֹתֵר מְדֵי -
פְּנִים
כְּאֵלוּ עָלַי לְהִזְכֵּר בְּשֵׁם שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהֶם
כְּשֶׁאֲנִי נִרְדָּמָת...

16

17

*

אלכס אורבך הוא משורר דו-לשוני (אוקראינית ורוסית), מתרגם וחוקר ספרות. נולד ב-1985 באוקראינה, משנת 2001 מתגורר בישראל. החל מ-2015 הוא דוקטורנט במחלקה לשפות ולספרויות סלאביות באוניברסיטת טורונטו. פרסם שני ספרי שירה ומגוון תרגומים ספרותיים בעברית, רוסית, אוקראינית ואנגלית. שיריו ותרגומיו פורסמו באתרולוגיות ובכתבי עת ספרותיים. ארגן אירועי שירה ופסטיבלים רבים, האחרון שבהם הוא הפסטיבל הבינלאומי לשירה אוקראינית בת ימינו, בקיץ 2020. שירתו עוסקת באתניות מקוטעת, ריבוי זהויות ורב לשוניות, קוויריות, כתיבה תיעודית וזיכרון.

תודה לנועה מונסטר על עריכת התרגום.